

19. 1. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Nejvyšší soud: plošné uchovávání dat porušuje evropské právo | Začíná volba nového veřejného ochránce práv | EU chce monitorovat komunikaci kvůli zneužívání dětí, právníci varují | Vláda jmenovala zmocněnce pro umělou inteligenci | Vláda odkládá spuštění podpory bydlení pro lidi v nouzi | Odbory kritizují plán zrušit služební zákon | Sněmovna podpořila zastavení růstu odvodů živnostníků | Spor o jmenování ministra: Sněmovna vs. prezident

Babišova vláda získala důvěru Poslanecké sněmovny

Koaliční vláda hnutí ANO, SPD a Motoristů v čele s premiérem Andrejem Babišem obdržela 15. ledna důvěru Poslanecké sněmovny. Pro vyslovení důvěry hlasovalo všech 108 koaličních poslanců, proti bylo 91 opozičních poslanců. Hlasování předcházela rekordně dlouhá parlamentní rozprava trvající přes 26 hodin, v níž premiér Babiš představil priority vlády – mimo jiné odmítnutí eura a obnovení elektronické evidence tržeb v modernizované podobě – a opozice vládu kritizovala jako populistickou, chaotickou a bez dostatečných finančních zdrojů. Nový kabinet zatím není kompletní (má 15 členů místo obvyklých 17), neboť prezident Petr Pavel odmítl jmenovat jednoho navrženého kandidáta na ministra a tento resort dočasně vede jiný člen vlády.

Spor o jmenování ministra: Sněmovna vs. prezident

Poslanecká sněmovna během jednání o důvěře vlády přijala usnesení, kterým vyzvala prezidenta republiky Petra Pavla, aby bezodkladně jmenoval všechny členy vlády navržené premiérem a respektoval tak ústavní zvyklosti. Reagovala tím na situaci, kdy prezident odmítl jmenovat poslance hnutí Motoristé Filipa Turka ministrem životního prostředí kvůli jeho kontroverzním výrokům a postojům (Pavel uvedl, že Turek dlouhodobě projevoval nedostatek respektu k právnímu řádu ČR). Kancelář prezidenta republiky odpověděla, že Sněmovna sice může vyjadřovat stanoviska, ale nemůže prezidentovi ukládat povinnosti ani určovat postup, takže výzva hlavu státu v jejím postoji nijak nezavazuje. Koaliční většina ve Sněmovně zároveň odmítla opoziční návrhy, aby premiér podal na prezidenta kompetenční žalobu k Ústavnímu soudu nebo aby koalice navrhla jiné jméno místo Turka – spor o nejmenovaného ministra tak zůstává nevyřešený.

Filip Turek vládním zmocněncem pro klima, řešení budí právní otázky

Vláda reagovala na prezidentovo veto jmenováním poslance Filipa Turka vládním zmocněncem pro klimatickou politiku a Zelenou dohodu (Green Deal). Podle statutu schváleného kabinetem bude Turek působit při Ministerstvu životního prostředí na základě pracovní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti a za svou činnost se bude zodpovídat vládě (jmenuje a odvolává ho vláda na návrh ministra ŽP). Tento dočasný model však vyvolal pochybnosti ohledně souladu se zákonem o střetu zájmů – poslanec nesmí zastávat během výkonu mandátu placenou pozici ve státní správě, a odborníci upozorňují, že standardní pracovní poměr s ministerstvem by vedl k zániku jeho mandátu. Premiér Babiš označil institut zmocněnce za provizorní řešení do doby, než se situace kolem ministra vyřeší; resort životního prostředí zatím vede vicepremiér Petr Macinka (Motoristé).

Sněmovna podpořila zastavení růstu odvodů živnostníků

Odvody osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) na sociální pojištění se patrně nebudou zvyšovat, jak dříve plánoval konsolidační balíček minulé vlády. Poslanecká sněmovna v úvodním čtení podpořila návrh vládní koalice ANO-SPD-Motoristé, který ruší navýšení minimálního vyměřovacího základu pro odvody OSVČ a vrací ho na úroveň roku 2025. Původní zvýšení začalo platit hned od ledna 2026, protože nová vláda nestihla změnu prosadit včas; schválená novela proto počítá s tím, že lednové vyšší zálohy budou zpětně zúčtovány a přeplatek živnostníkům vrácen. Koalice chtěla úpravu přijmout zrychleně už v prvním čtení, avšak opoziční kluby KDU-ČSL a STAN to vetovaly s odůvodněním, že jde o závažnou změnu s dopadem na budoucí důchody OSVČ, která si zaslouží řádné projednání ve výborech.

Odbory kritizují plán zrušit služební zákon

Zástupci odborů zaměstnanců Úřadu práce ČR a Úřadu vlády se ostře postavili proti poslaneckému návrhu na zrušení služebního zákona a jeho nahrazení novou normou. Upozorňují, že plán – jenž má usnadnit propouštění úředníků a zeštíhlit státní správu – by mohl vážně narušit fungování úřadů a vést k jejich politizaci. Vadí jim také, že s nimi vládní koalice tak zásadní záměr neprojednala, a požadují široký sociální dialog před jakoukoli změnou postavení desítek tisíc státních zaměstnanců. Kabinet ANO a SPD návrh svých poslanců podpořil s argumentem, že zaměstnávání úředníků by se mělo přiblížit běžným pracovním vztahům podle zákoníku práce; odboráři však označují rušení služebního zákona za krok zpět, který popírá snahu o depolitizaci státní správy (zákon byl přijat v roce 2014 právě na nátlak EU, aby odpolitizoval úřednický aparát).

Vláda odkládá spuštění podpory bydlení pro lidi v nouzi

Na jednání vlády 12. ledna byl schválen odklad účinnosti klíčových opatření zákona o podpoře bydlení. Tento nový zákon, platný od 1. 1. 2026, měl od července zavést síť kontaktních center a další nástroje pomáhající lidem v bytové nouzi; nově však začne podpora fungovat až od září 2026. Ministryně pro místní rozvoj Zuzana Mrázová uvedla, že jde o technickou novelu – posouvá se procesní náběh systému, aby se doladily IT systémy a odstranily zděděné nedostatky, bez změny cílů a obsahu zákona. Vláda tím reaguje i na dotazy Evropské komise: ta loni v prosinci upozornila, že nejistota kolem dodržení milníků reformy bydlení by mohla ohrozit čerpání peněz z Národního plánu obnovy. Odklad na září má snížit letošní výdaje státu (z očekávaných 790 na cca 605 milionů Kč) a dát čas na úpravu pravidel podpory bydlení, například zpřesnění okruhu osob, kterým budou zpočátku služby center určeny.

Ústavní soud obdržel nejvíc podnětů za poslední roky

Ústavní soud zveřejnil statistiky své činnosti za rok 2025 – celkem mu loni došlo 3 883 podnětů, nejvíce za posledních šest let. Drtivou většinu tvořily individuální ústavní stížnosti rozhodované tříčlennými senáty, plénum soudců obdrželo 49 návrhů (převážně na zrušení zákonů či vyhlášek). Mezi nejsledovanější kauzy, které má nyní plénum na stole, patří přezkum platnosti česko-vatikánské smlouvy (tzv. konkordátu) – skupina senátorů namítá, že ukládá ČR nepřiměřené závazky vůči církvi; soud si již vyžádal řadu stanovisek od vlády, prezidenta či biskupů a rozhodnutí by mohlo padnout v dohledné době. Průměrná délka řízení před ÚS v roce 2025 činila 97 dní, což je o 10 dnů méně než v roce 2024 – soud se tak přiblížil obvyklým lhůtám z dřívějších let, kdy zvládl přes vysoký počet podání rozhodovat většinu věcí zhruba do tří měsíců.

Nejvyšší soud: plošné uchovávání dat porušuje evropské právo

Nejvyšší soud v rozhodnutí zveřejněném tento týden potvrdil, že česká právní úprava plošného

uchovávání provozních a lokalizačních dat o elektronické komunikaci dlouhodobě a závažně porušuje právo Evropské unie. NS zamítl dovolání Ministerstva průmyslu a obchodu a pravomocně přiznal novináři Janu Cibulkovi omluvu za zásah do soukromí a osobních údajů, k němuž vedlo právě generální uchovávání telekomunikačních dat. Zákon o elektronických komunikacích ukládá operátorům povinnost uschovávat půl roku údaje o tom, kdo, kdy, kde a s kým komunikoval (nikoli obsah); podle Nejvyššího soudu i dřívějších rozsudků Soudního dvora EU však takto široká preventivní archivace všech uživatelů neodpovídá požadavkům unijního práva na ochranu soukromí. Nejvyšší soud připomněl, že nemá pravomoc zákony rušit – změna záleží na politicích, případně na novém podnětu k Ústavnímu soudu. Ten naposledy v roce 2019 podobný návrh zamítl, ale od té doby evropská judikatura podmínky pro tzv. data retention dále zpřísnila.

Exposlanec Feri obžalován z dalšího znásilnění, zůstává ve vězení

Bývalý poslanec Dominik Feri, který si od loňska odpykává tříletý trest odnětí svobody za znásilnění dvou dívek (z toho jedné nezletilé) a pokus o další, čelí nové obžalobě. Státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3 podala 14. ledna obžalobu na Feriho pro další skutek znásilnění – podle vyšetřování si měl Feri při pohlavním styku s tehdy 17letou dívkou bez jejího souhlasu sundat kondom (tzv. stealthing). Policie původně tento případ odložila s tím, že nejde o trestný čin, ale v roce 2025 zasáhl Ústavní soud a konstatoval, že takové jednání může naplnit znaky znásilnění; policie následně Feriho obvinila a nyní věc dospěla k soudu. Tento týden také Okresní soud v Teplicích zamítl Feriho žádost o podmíněné propuštění po polovině trestu – podle soudu odsouzený zatím neprojevil dostatečnou sebereflexi a předčasné propuštění není na místě, takže Dominik Feri nadále zůstává ve vězení.

Začíná volba nového veřejného ochránce práv

Poslaneckou sněmovnu čeká v nejbližších týdnech volba nového veřejného ochránce práv (ombudsmana), protože mandát dosavadního ombudsmana Stanislava Křečka skončí 19. února 2026. Kandidáty na ombudsmana navrhuje prezident, Senát a nově i profesní organizace – tento týden oznámila Česká konference rektorů, že do funkce navrhuje bývalého vládního zmocněnce pro lidská práva Víta Alexandra Schorma (aktuálně zástupce ombudsmana pro dětská práva) a právničku Evu Kostolanskou, která působí v Kanceláři VOP. Svá dvě jména bude vybírat také Senát a dvě nominace může předložit prezident republiky. O zájem kandidovat se přihlásila například i exzmocněnkyně pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková. Nového ombudsmana zvolí Sněmovna na funkční období šesti let; hlasování by mělo proběhnout ještě před únorovým koncem Křečkova mandátu.

Koalice zřejmě nevydá Babiše a Okamuru ke stíhání

Nová vládní většina naznačuje, že neumožní pokračování trestního stíhání svých nejvyšších představitelů. Premiér Andrej Babiš v debatě ve Sněmovně prohlásil, že se „nenechá vydat“ k trestnímu stíhání v kauze Čapí hnízdo – nebude tedy sám žádat o zbavení poslanecké imunity a spoléhá na podporu koalice. Stejně tak předseda Sněmovny Tomio Okamura (SPD) avizoval, že stíhání v případě kontroverzních volebních plakátů z roku 2022 považuje za politicky motivované a nevidí důvod se mu podrobit. Mandátový a imunitní výbor začne žádosti orgánů činných v trestním řízení o vydání Babiše i Okamury projednávat příští týden, přičemž koalice ANO, SPD a Motoristů má ve Sněmovně pohodlnou většinu 108 hlasů. Opoziční politici tuto situaci kritizují a hovoří o „koalici nevydání“, která popírá rovnost před zákonem. Premiér Babiš své odmítavé stanovisko zdůvodnil mimo jiné tvrzením, že někteří soudci rozhodují politicky – představitelé justice (např. šéf Nejvyššího soudu Petr Angyalossy a prezident Soudcovské unie Libor Vávra) se proti takovým výrokům okamžitě ohradili s tím, že české soudy rozhodují nestranně podle zákona a nejsou nikým na objednávku ovlivňovány.

EU chce monitorovat komunikaci kvůli zneužívání dětí, právníci varují

Na půdě Evropské unie pokračuje diskuse o kontroverzním návrhu nařízení o prevenci a boji proti pohlavnímu zneužívání dětí na internetu, známém jako „chat control“. Tento předpis by provozovatelům digitálních služeb ukládal povinnost automaticky skenovat soukromé zprávy uživatelů a vyhledávat zakázaný obsah (dětskou pornografii apod.) – opatření však naráží na kritiku, že masové sledování komunikace by narušilo právo na soukromí, důvěrnost a oslabilo by šifrování. Česká advokátní komora tento týden přijala stanovisko, v němž zdůrazňuje nutnost ochrany dětí online, avšak odmítá plošné monitorování veškeré elektronické komunikace a narušení advokátního tajemství či ochrany soukromí nevinných občanů. Předloha je zatím ve stadiu projednávání v institucích EU – pokud bude přijata, Česko bude muset upravit své zákony tak, aby nové povinnosti implementovalo, což vyvolává debaty o nalezení rovnováhy mezi bojem proti zločinu a zachováním ústavních práv.

Vláda jmenovala zmocněnce pro umělou inteligenci

Česká republika posiluje svou přípravu na očekávanou celoevropskou regulaci umělé inteligence. Spolu s dalšími posty byla 15. ledna zřízena funkce vládního zmocněnce pro umělou inteligenci, kterým se stal expert Lukáš Kačena. Tento zmocněnec bude působit při Ministerstvu průmyslu a obchodu a jeho hlavním úkolem bude koordinovat rozvoj a využívání AI v ČR – má připravit akční plán naplňování Národní strategie umělé inteligence do roku 2030 a spolupracovat s ostatními resorty, akademickou sférou i firmami na bezpečném, etickém a efektivním zavádění AI technologií. Zároveň bude Kačena sledovat vývoj evropské legislativy v této oblasti (zejména připravované nařízení EU o umělé inteligenci) a navrhopvat případné změny českých zákonů, aby byly v souladu s novými unijními pravidly pro AI. Vláda si od této role slibuje, že ČR nezaspí v rychle se rozvíjející oblasti a dokáže využít potenciál umělé inteligence, aniž by byla ohrožena práva občanů či bezpečnost.

Přísnější pravidla nominací kandidátů na prezidenta

Od začátku tohoto roku platí změna ústavy, která upravuje pravidla prezidentských voleb: poslanci a senátoři mohou nově svým podpisem podpořit pouze jednoho kandidáta na prezidenta. Doposud mohli zákonodárci svými podpisy nominovat libovolný počet uchazečů o Hrad, což v minulosti vedlo k taktickým nominacím a sporům o výklad podpory. Novelu inicioval Senát a Parlament ji schválil v loňském roce s cílem zpřehlednit a zpřísnit kandidátní proces – jeden zákonodárc = jeden kandidát. Změna má zabránit situacím, kdy například skupina poslanců „pro jistotu“ podpoří vícero kandidátů najednou. Příští prezidentská volba (plánovaná na rok 2030) už proběhne podle těchto nových pravidel, která by měla vnést větší férovost a pořádek do procesu nominací na hlavu státu.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)